

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kf.III.39.482/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó
a tanács elnöke
Dr. Bérces Nóra
előadó bíró
Dr. Sperka Kálmán
bíró

A felperes: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság
felperes címe

A felperes képviselője: dr. Lakatosné dr. Pataki Anita kamarai jogtanácsos

Az alperes: alperes neve
alperes címe

Az alperes képviselője: alperesi képviselő neve
alperesi képviselő címe

A per tárgya: közigazgatási szerv tanulmányi szerződésből eredő követelése

A fellebbezési kérelmet benyújtó fél: alperes

A fellebbezéssel támadott határozat:

Debreceni Törvényszék 1.K.701.666/2020/11.

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 1.K.701.666/2020/11. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] Az alperes hivatásos szolgálati jogviszony keretében 2010. február 1-től tiszthelyettesként, határrendész beosztásban teljesített szolgálatot a felperes ... Határrendészeti Kirendeltségén. A felek között 2013. szeptember 10-én tanulmányi szerződés jött létre.

[2] Az alperes ennek alapján a tanulmányi kötelezettségeit 2017. július 31. napjáig teljesítette, és ezt a felperes felé igazolta. A felperes az 1390 nap támogatottsági idő alatt 304 nap fizetett távolléttel nettó 1.807.406 forint összegben támogatta az alperes tanulmányait.

[3] 2018. május 10-én az alperes írásbeli nyilatkozatával a kifogástalan életvitel szolgálati viszonya fennállása alatti ellenőrzéséhez adott hozzájárulását visszavonta, és ezzel tudomásul vette szolgálati jogviszonyának a törvény erejénél fogva történő megszűnését. Erre figyelemmel az alperes szolgálati viszonya 2018. május 10. napjával a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 82. § (1) bekezdés g) pontja, valamint 80. § (1) bekezdés c) pontja alapján a törvény erejénél fogva megszűnt.

[4] A megszűnés időpontjáig az alperes által a felperesnél hivatásos szolgálati jogviszonyban eltölteni vállalt 1390 napból 326 nap telt el. A fenn nem tartott hivatásos szolgálati jogviszony időtartamának arányosításával 1.383.511 forint összegű visszafizetési kötelezettséget állapított meg a felperes, melyet közjegyző előtt indított fizetési meghagyásos eljárás keretében érvényesített. A fizetési meghagyásos eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[5] A felperes a keresetében kérte, hogy – a tanulmányi szerződésben foglalt kötelezettségének megszegése miatt – a bíróság kötelezze az alperest 1.383.511 forint és annak a 2018. május 10. napjától a kifizetés napjáig járó időre számított törvényes késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére.

[6] Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.383.511 forint tanulmányi támogatást és annak a 2018. május 10. napjától járó késedelmi kamatát.

[8] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy mivel az alperes hivatásos szolgálati jogviszonya a Hszt. 82. § (1) bekezdésének g) pontja szerint a törvény erejénél fogva szűnt meg, tételes jogi rendelkezés hiányában nincs törvényes lehetőség a Hszt. 100. § (1) bekezdése alapján a (2) bekezdés szerinti mértékben a tanulmányi támogatás visszakövetelésére, e rendelkezések alapján az alperest megtérítési kötelezettség nem terheli. Ugyanakkor arra figyelemmel, hogy a kifogástalan életvitel ellenőrzéséhez való hozzájárulás visszavonásakor az alperesnek tudnia kellett azt, hogy a továbbiakban a módosított tanulmányi szerződésből eredő kötelezettségének nem fog tudni eleget tenni, és ezáltal számolnia kellett azzal, hogy megtérítési kötelezettség fogja terhelni, a formálisan a tételes jogszabályba nem ütköző eljárást joggal való visszaélésként értékelte.

[9] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nem a tanulmányi szerződésből eredő szerződésszegésre, hanem a hivatásos állományú alperes részéről megvalósított, a Hszt. 4. § (1) bekezdésébe ütköző magatartás miatt kötelezte az alperest 1.383.511 forint tanulmányi támogatás és késedelmi kamata megfizetésére, arra figyelemmel, hogy a joggal való visszaélés hátrányos következményeit orvosolni kell [Hszt. 4. § (4) bekezdése].

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[10] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte, melyet a másodfokú eljárásban mérlegeléssel 35.000 forintban kért megállapítani a csatolt költségjegyzék alapján.

[11] Az alperes szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a szolgálati jogviszony megszűnésének jogcíme tekintettel az alperest tanulmányi szerződésből eredő kötelezettség nem terheli a Hszt. 100. § (1) és (2) bekezdése alapján, azonban a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (1) bekezdésébe ütköző módon nem volt figyelemmel a kereseti kérelem korlátaira. A felperes keresetében joggal való visszaélésre még utalás szintjén sem hivatkozott, nem jelölt meg ezen körben semmilyen tényállítást, jogi érvelést, jogszabályi hivatkozást nem adott elő, a felperes tárgyalási nyilatkozata a kereseti kérelem módosításának nem tekinthető.

[12] Az elsőfokú bíróság a Kp. 78. § (2) bekezdésével, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. § (1) bekezdésével, 279. § (1) bekezdésével és 346. § (5) bekezdésével ellentétesen nem vette figyelembe a tényállás megállapításakor a beszerzett bizonyítékokat, és iratellenesen, valamint okszerűtlenül állította, hogy az alperes eljárása – jelesül a szolgálati jogviszonya megszüntetése – a Hszt. 4. §-ába ütköző.

[13] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult azzal, hogy kérte az alperest perköltség megfizetésére is kötelezni.

[14] A felperes azzal érvelt, hogy a keresetét a Kp. 43. § (1) bekezdése szerint változtatta meg az első tárgyaláson, amikor a joggal való visszaélésre hivatkozást megjelölte, alaptalan tehát az elsőfokú ítélet Kp. 85. § (1) bekezdésébe ütközésére való hivatkozás. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy megvalósult a Hszt. 4. §-ában foglaltak megsértése az

alperes részéről, ezért az elsőfokú bíróság ítélete nemcsak jogszabályszerű, de összhangban is van a társadalmi együttélés szabályai szerinti általános erkölcsi követelményekkel.

A Kúria döntése és jogi indokai

[15] A fellebbezés alapos, az alábbiak szerint.

[16] A Kp. 108. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a másodfokú bíróság az ítéletet – a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül – csak a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezési kérelem, valamint a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Kúria a fellebbezés érdemi elbírálása előtt hivatalból vizsgálta, hogy a felperes követelésének érvényesítése során állt-e fenn olyan pergátló akadály, amely a keresetlevél visszautasításához vezethetett volna, ennek hiányában pedig az eljárás megszüntetését eredményezi.

[17] Jelen esetben a volt munkáltató, azaz közigazgatási szerv indított marasztalásra irányuló pert a hivatásos állomány volt tagjával szemben, ezért arra a Kp. XXIII. fejezetén belül elhelyezett, a nem közigazgatási szerv ellen indított per további különös szabályait is alkalmazni kellett. Az itt található Kp. 134. § (3) bekezdése a perindítás speciális szabályaként mondja ki, hogy – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevelet a perben érvényesített igényt megalapozó tényről, körülményről való tudomásszerzés időpontjától számított kilencven napon belül kell a bíróságnál benyújtani.

[18] A Hszt. a rendvédelmi szerv igényérvényesítéséről, a szolgálati panaszról és szolgálati jogvitáról szóló XXIV. fejezetében a bíróság előtti jogvita körében mindössze annyit tartalmaz, hogy a szolgálati viszonnal kapcsolatos igényével a rendvédelmi szerv közvetlenül a bírósághoz fordulhat, ha a törvény a rendvédelmi szerven belüli eljárásról nem rendelkezik [Hszt. 270. § (2) bekezdése]. Ebből következően a Hszt.-ben nincs a Kp. 134. § (3) bekezdésétől eltérő rendelkezés. Nem tekinthető ilyennek a Kp. 11. § (1) bekezdésében meghatározott hároméves elévülési idő, mivel a keresetindítási és az elévülési határidő jogi természete egymástól különbözik, eltérő azok elmulasztásának kimenthetősége, a kezdő időpontjuk, és a be nem tartásukhoz fűzött eljárásjogi következmény is (Kúria Kpkf.VII.40.182/2020/3.).

[19] Erre figyelemmel a felperes keresetét a Kp. 134. § (3) bekezdésében meghatározott kógens szabály alapján a perben érvényesített igényt megalapozó tényről, körülményről való tudomásszerzés időpontjától számított kilencven napon belül nyújthatta be a bíróságra.

[20] A tudomásszerzés időpontját vizsgálva a Kúria a per irataiból megállapította, hogy a szolgálati viszony megszűnését tartalmazó, a határrendészeti kirendeltségvezető által kiállított parancs az „Egyéb közölnivalók” körében kifejezetten tartalmazta, hogy az alperesnek a tanulmányi szerződésből adódó pénzvisszafizetési kötelezettsége áll fenn, melyből következően a felperesnek már a szolgálati viszony megszűnésekor tudomása volt a perben érvényesített igényt megalapozó tényről. A szolgálati viszony megszűnésének napja 2018. május 10-e volt, ennek ellenére az alperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét 2020. február 20-án terjesztette elő, jóval a Kp. 134. § (3) bekezdésében jelzett kilencven napos keresetindítási határidőn túl, akként, hogy a keresetlevél igazolási kérelmet sem tartalmazott.

[21] A Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontja szerint a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes a keresetindítási határidőt elmulasztja, és igazolási kérelmet nem terjeszt elő, vagy

azt a bíróság elutasítja. A Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy a bíróság az eljárást bármely szakaszában megszünteti, ha a 48. § (1) bekezdés a)-i) pontja alapján a keresetlevél visszautasításának lett volna helye.

[22] Mindezek alapján a Kúria arra tekintettel, hogy a felperes elmulasztotta a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontjában meghatározott keresetindítási határidőt, az eljárást a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással a Kp. 110. § (4) bekezdése szerint eljárva megszüntette, és az elsőfokú bíróság ítéletét teljes egészében hatályon kívül helyezte.

A döntés elvi tartalma

[23] *A rendvédelmi szerv a hivatásos állomány volt tagjával szemben a Kp. 134. § (3) bekezdésében meghatározott kilencven napos keresetindítási határidőn belül fordulhat a bírósághoz.*

Záró rész

[24] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 85. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes első- és másodfokú perköltségének a megfizetésére, melyet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) bekezdése szerint állapított meg, és (6) bekezdése alapján a kifejtett munkával arányosan mérsékelte.

[25] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes volt, ezért az illeték viseléséről rendelkezni nem kellett.

[26] A Kúria végzése ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye a Kp. 112. § (2) bekezdése, valamint 116. § d) pontja alapján.

[27] A Kúria a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. november 10.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő